

каква външна непрѣодолима сила, а — съ себе си: неговата високоразвита човѣчностъ и нравствена чистота го спѣва и прави да бѣде нерѣшителенъ къмъ дълга си. Въ тази именно нерѣшителностъ се заключава и сжщността на цѣлата трагедия. Като сравнимъ трагедията «Хамлетъ» съ трагедията «Антигона», намираме слѣдната разлика между древне-гръцката и нова трагедия.

Смѣсва-
нее на
трагиче-
ския еле-
ментъ
въ нова-
та тра-
гедия.

1. Сжществена черта, която отличава новата трагедия отъ древната, е тази, че у новата трагедия нѣма граница между трагиченъ и комиченъ елементъ. У Шекспира сериозното и веселото, ужасното и комичното едно друго се смѣняватъ: тѣй, у «Хамлета» посрѣдъ най-ужасни сцени срѣщаме весели и комични нѣща. Тази разлика изпъква отъ основната причина на драматичната борба въ двѣтѣ трагедии: въ древната трагедия борбата се прѣдизвиква и ржководи отъ висша не човѣшка сила, подъ чийто натискъ, величие и удари на човѣка ни помисълъ иде за смѣхъ, и неговото положение възбужда само ужасъ; въ Шекспировата трагедия източникъ на драматичната борба е страстѣта, а страстѣта като вилете човѣка въ борба, поставя го и въ разни положения — ту сериозно, ту ужасно, ту весело, ту комично. Трагичното и комичното се срѣща размѣсено и въ живота; по тази причина и смѣсването на двата тѣзи елемента изглеждатъ съвсѣмъ естествено въ новата трагедия.

Разли-
ка въ е-
лементи
тъ на
драмати-
чната
борба.

2. Въ новата трагедия драматичната борба изтича отъ сблъскване на нравствения дългъ съ страстѣта, а въ древнекласичната — повечето отъ сблъскване на човѣка съ прѣдопрѣдлението на сждбата. Въ новата трагедия лицата дѣйствуватъ подъ влияние на страсти, които ги впитатъ въ борба, каратъ ги да подкопаватъ нравственитѣ основи на обществото и ги турятъ въ неестествени отношения спроти другитѣ лица и окръжаващата ги срѣда. Подъ кипежа на страститѣ лицата се борятъ и си навличатъ сами гибелъ. Въ новата трагедия щастieto и нещастieto на героя се крие въ неговата страстъ, а въ древната — въ прѣдопрѣдлението на сждбата. Въ Шекспировата трагедия на човѣшката личностъ е прѣдоставена пълна свобода и пълно развитие — човѣкъ е самъ творецъ на сждбата си, а въ древнекласичната личностѣта на човѣка изчезва прѣдъ волята и прѣдопрѣдлението на боговетѣ, и човѣкъ се явява слѣпо оръдие, играчка въ ржцѣтъ на сждбата.